

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТаратура

"У дапамонту педагогу"
Серыя

Сто тысяч год кінчай вакол шулкінуб паді,
Сто тысяч год кінчай вакол гучнуб дубровы,
Падунуб гучнуб вакол сінкінах наша мова,
Падунуб тэуб беларусы ка Землі.

Ле Калюжкевіч

3 (245)

сакавік

2022

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 Назарук А. М. Скланненне, ухыванне і правапіс састаўных колькасных лічэбнікаў (VI клас)
- 5 Маствоўская Н. А. Змяненне зaimеннікаў. Асабовыя зaimеннікі, іх змяненне, утварэнне і правапіс (VI клас)
- 9 Габіс І. Ф. Злучнік як службовая часціна мовы (VII клас)
- 13 Радзіон Л. В. Знакі прыпынку ў сказах з простай мовай. Правапіс не з дзеясловамі (урок у IX класе інтэграванага навучання і выхавання)
- 17 Кульяшова Н. А. Сказы з ускоснай мовай (першы ўрок па тэме, IX клас)
- 20 Троцкая Т. А. Займальны дыдактычны матэрыял на ўроках беларускай літаратуры ў VI класе
- 24 Кузьміч А. Ф. Змітрок Бядуля. «Шчасце не ў золаце» (VII клас)
- 27 Скрыпчанка І. М. Ідайна-мастакі змест аповесці Я. Сіпакова «Кулак» (XI клас)

Навуковыя публікацыі

- 33 Лайрык Т. А. Гістарычна проза Леаніда Дайнекі: актуальныя аспекты вывучэння

Методыка і вопыт

- 41 Пукала В. М. Тэматичны трэнажор па пунктуацыі (паводле твораў У. Караткевіча, IX, XI класы)
- 46 Якімовіч А. М. Вывучаем беларускі правапіс: практикум

Рыхтуемся да тэсціравання

- 51 Васілевіч С. Л. Вучэбна-трэніровачны тэсты па беларускай мове: комплексны заданні № 100—101

Пазакласная работа

- 59 Марцэвіч Т. А. Не сілай, а разумам (квест-гульня для вучняў V—VI класаў)

Займальны матэрыял

- 64 Алесь Гарун: жыццё і творчасць: крыжаванка. Склала В. У. Глушко

На другой старонцы вокладкі — партрэт Веры Вярбы (Гертруда Пятроўна Сакалова, 1942—2012). Мастак А. Ю. Прынёвка.

На трэцій старонцы вокладкі — фотаздымак помніка пісьменніку-мемуарысту і дзяржаўнаму дзеячу Мікалаю Крыштофу Радзівілу Сіротку (1549—1616) у Нясвіжы. Скульптары — Леў і Сяргей Гумілеўскія. Знаходзіцца ў Старым парку, адкрыты ў 1993 годзе. Фота Shutterstock.com.

Дасылаючы матэрыялы для публікацый ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаіцу невыключныя маёмысныя права на ўзnaўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсегульнага ведама і іншыя маёмысныя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактар А. В. Міроновіч. Карактэр А. У. Белоскага.
Макет і вёрстка І. М. Кузьмінкага.

Выход у свет 30.03.2022. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 6,02.
Тыраж 1037 экз. Заказ 28. Цена свободная.

Адрес рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 393-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кіноніна, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск